

© Jouke Altenburg

Tsjielp!!

50 jaar

Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Digitale nieuwsbrief editie maart 2026– nr. 182

In memoriam Theo de Jong

Op 18 februari bereikte ons het droevige bericht dat Theo de Jong is overleden.

Tijdens een vakantie op La Gomera (Canarische eilanden) heeft hij een hersenbloeding gekregen en is met spoed overgebracht naar het ziekenhuis op Tenerife, waar hij kort daarna is overleden.

Theo was vele jaren NVWC-lid en was in de tachtiger jaren de trekker van de paddenwerkgroep. In die tijd werd de dijk bij de Ronde Haven nog afgezet met gaas en werden emmers ingegraven om zo honderden tot soms duizenden padden een veilige oversteek te geven.

Theo was een breed georiënteerde ecooloog, die jarenlang bij Provincie Utrecht heeft gewerkt. In 2000 is hij voor zichzelf begonnen en heeft Bureau

Viridis opgericht. Inmiddels is dat een gerespecteerd ecologisch adviesbureau met meer dan 15 werknemers.

Theo is enkele jaren geleden gestopt en genoot van zijn pensioen. Hij was veel op pad om, ook in het buitenland, te genieten van reptielen, amfibieën, libellen en andere natuur. Hij is toen ook lid geworden van het bestuur van de NVWC en leverde, met zijn jarenlange ecologische en juridische kennis en kritische blik, een zeer waardevolle bijdrage.

We wensen Marijke en de kinderen heel veel sterkte toe met dit wel heel plotselinge verlies.

NVWC-activiteiten maart

07-03-2026

© Gerrit Jan Klop

Vogels in de buurt

Het voorjaar is voor sommige vogels al een beetje begonnen. Er wordt volop gezongen en de eerste trekvogels zijn aan het terugkomen. Deze ochtend gaan we op zoek naar de eerste grutto's en andere signalen van een naderend voorjaar. Deze maandelijkse excursie onder leiding van Gerrit Jan Klop is voor zowel leden als niet-leden en is ook geschikt voor beginnende vogelaars. Aanmelden vooraf is niet nodig en er zijn geen kosten aan verbonden. Heeft u een verrekijker? Neem die dan mee. We stappen op 7 maart om 9:00 uur op de fiets vanaf het grote plein voor De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. De excursie duurt ongeveer twee uur. Voor meer info een mailtje naar gjklop@gmail.com. *Volgende excursie: 4 april*

14-03-2026

Jeugdactiviteit: NLdoet

De jeugdgroep gaat zich op 14 maart inzetten voor de natuur langs de Lek. Wij gaan meedoen met NLdoet! Met een prikstok en vuilniszak in de aanslag gaan we afval verwijderen in de uiterwaarden. En wie weet zien we onderweg nog leuke soorten. We verzamelen om 13.30 uur bij de Steenuil en gaan dan van daaruit de uiterwaarden in. De activiteit duurt tot 15.30 uur. Leeftijd 7 tot en met 12 jaar. Heb je zin om mee te helpen? Meld je dan gelijk aan via jeugdcoor@nvwc.nl.

18-03-2026

Beide foto's © Jouke Altenburg

Lezing: Steenuilen in de kijker – Boerenzwaluwen onder de loep

Door Theo Boudewijn en Jouke Altenburg

De steenuil en de boerenzwaluw zijn beide ervogels, maar met een heel verschillende leefwijze. Boerenzwaluwen zijn wereldreizigers en pendelen jaarlijks heen en weer tussen Afrika en Nederland. De steenuil daarentegen brengt het hele jaar door in een straal van 500 meter rond de nestplek. Toch delen deze ervogels meer dan op het eerste gezicht lijkt.

Theo en Jouke hebben beiden een lange staat van dienst wat betreft soortgericht onderzoek aan steenuilen en boerenzwaluwen in de West Betuwe. De steenuilen worden gevolgd sinds 1998 en de boerenzwaluwen vanaf 2009.

In deze presentatie krijgen we een beeld van bijzonder onderzoek en wat dat vertelt over hoe het met deze boeiende vogels gaat.

Klik [hier](#) voor meer informatie over de lezing.

Wanneer: woensdag 18 maart 2026

Waar: 'Steenuil', Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg

Tijd: 20.00 –22.00 uur (u bent welkom vanaf 19.30 uur)

Toegang gratis

Aanmelden niet nodig

Voor meer informatie: Annette van Berkel lezingcoor@nvwc.nl.

29-03-2026

Natuurfilm in De Franche School: De Wilde Waard

Op zondagmiddag 29 maart draait de laatste van vier natuurfilms in de serie van 2025-2026, die Theater De Franche School samen met de NVWC organiseert. In deze film volgen we de dieren in de Alblasserwaard op cruciale momenten in hun leven en ontdekken we welke uitdagingen zij hier allemaal voor hun kiezen krijgen. De Alblasserwaard is het leefgebied van grutto's, purperreigers, hazen, brandganzen, reeën, heikikkers, bruine kiekendieven en argusvlinders. Een film van Stijn Philips en Menno Bentveld. [Hier](#) meer info, trailer en kaarten bestellen. **NVWC-leden hebben korting:** gebruik hiervoor tijdens het bestellen de code **NVWClied**.

01-04-2026

Algemene ledenvergadering

Het bestuur nodigt alle leden van harte uit om de jaarlijkse algemene ledenvergadering bij te wonen.

De details zijn te vinden in 'Nieuws van het bestuur' verderop in deze Tsjiepl!

11-04 t/m 19-04-2026

Bioblitz in Lanxmeer (om alvast te noteren)

Van 11 tot en met 19 april wordt er een bioblitz georganiseerd in ecowijk Lanxmeer. Tijdens een bioblitz worden zoveel mogelijk soorten gezocht binnen een tijdspanne in een bepaald gebied. Daarbij wordt gebruik gemaakt van apps zoals ObsIdentify, zodat de waarnemingen worden geregistreerd op een speciale pagina op waarneming.nl. De bioblitz wordt georganiseerd door stichting Terra Bella, die in samenwerking met de gemeente de openbare ruimte in Lanxmeer beheert door en met bewoners.

De bioblitz is bedoeld als leuke manier om bewoners en leerlingen van het in de wijk gelegen Lek en Linge te betrekken bij de biodiversiteit van de wijk. Daarnaast hoopt Terra Bella meer te leren over wat er aan soorten te vinden is in Lanxmeer. In de twee weekenden van de bioblitz worden er verschillende excursies en workshops georganiseerd voor wijkbewoners, zodat ze gericht en met begeleiding van experts kunnen speuren binnen specifieke soortgroepen. Ook werkgroepen van de NVWC dragen hieraan bij. Doorde week gaan klassen biologie van Lek en Linge in groepjes op pad. Tijdens de hele periode kan er ook op eigen gelegenheid worden gezocht. Elke waarneming die tussen 11 en 19 april binnen het gebied van de wijk wordt vastgelegd, wordt meegeteld voor de Bioblitz (zolang deze voldoet aan de voorwaarden; geen aangeplante planten/cultivars, geen heel onzekere waarneming). Iedereen is van harte welkom om ook op zoek te gaan naar soorten. Voor meer informatie tijdens de bioblitz kun je terecht in Perron Lanxmeer (Stationsplein 13) op de zaterdagen en zondagen, van 11:00u tot 15:00u. Als er plekken over blijven voor de excursies voor de bewoners kun je je hier alsnog op de dag zelf voor aanmelden. Vraag hiernaar bij de Terra Bella leden in Perron Lanxmeer.

22-04-2026

en 26-04 of 02-05 2026

Workshop en excursie dagvlinders (om alvast te noteren en aan te melden)

Het leren kennen en herkennen van de meest algemene dagvlinders in Culemborg e.o. door Kars Veling.

Dagvlinders zijn geliefde dieren, door hun kleuren, hun gedaanteverwisseling of metamorfose en doordat ze ook in iedere geschikte tuin te zien zijn. Bovendien, en dat speelt onbewust ongetwijfeld ook mee, zijn het echte mooiweervliegers. Als er vlinders actief zijn schijnt de zon en zijn we zelf ook al in een beter humeur. Bij Culemborg komen ongeveer 25 soorten voor, waarvan er 15 ook regelmatig in tuinen te zien zijn. Op 22 april geeft Kars Veling een workshop over kennen en herkennen van die dagvlinders.

Hij gaat tijdens deze avond in op hoe vlinders leven, wat ze nodig hebben en waar en wanneer je ze kunt vinden. Daarbij wordt ook ingegaan op de gebieden die in onze omgeving geschikt zijn om te gaan genieten van vlinders. Uiteraard zal ook aan de orde komen hoe je ze kunt herkennen. De meeste soorten zijn eenvoudig te determineren, maar voor de witjes en blauwtjes is het handig om te weten waar je op moet letten. De deelnemers krijgen ook prachtige herkenningskaarten mee van de verschillende vlinderfamilies.

Op 26 april of op 2 mei (afhankelijk van het weer) wordt tijdens de excursie het geleerde in praktijk gebracht in een mooi gebied in de directe omgeving. Tegen die tijd wordt beslist waar op dat moment de meeste vlinders te zien zijn.

Wanneer: woensdag 22 april 2026.

Waar: De Steenuil, Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg.

Tijd: 20:00 - 22:00 uur (u bent welkom vanaf 19:30 uur).

Kosten: €5.- (te voldoen op de avond).

Excursie: zondag 26 april of zaterdag 2 mei 2026.

Waar: Locatie is nog een verrassing

Tijd: 13:30- 16:00 uur.

Ga naar dit [formulier](#) om u aan te melden voor de dagvlinderworkshop of scan de OR-code. Voor meer informatie: Annette van Berkel lezingcoor@nvwc.nl.

© Winny Verdouw/Leo van Kooij

Hemelvaartkamp – uiterlijk 15 maart aanmelden

Er zijn nog plaatsen beschikbaar voor het Hemelvaartkamp van 14 t/m 17 mei a.s. Dit jaar gaan we naar Boerderijcamping De Kloostermuur, Hoogcruts 9 in Noorbeek. De aanmeldingstermijn is verlengd tot 15 maart a.s. Kijk voor meer informatie in de [agenda](#) op de website.

Nieuws uit de natuur (februari)

© Maartje van der Ploeg

© Annette van Berkel

© Kars Veling

© Knotwerkgroep NVWC

© Kars Veling

Jeugdactiviteit 14 februari:

Vogels lusten ook wel een taartje

Onze jeugd is weer creatief aan de slag gegaan in de Steenuil om vogels te helpen tijdens een plotselinge winterse kou. Ze maakten vogelcupcakes met vogelpinda's, voer, pinda's en fruit. Met vier zelfgemaakte cupcakes per kind, kunnen ze de vogels in hun eigen tuin heerlijk laten smullen.

Heel veel belangstelling voor de lezing van Annette van Berkel over hommels

Een bomvolle Steenuil genoot op woensdagavond 18 februari van de lezing van Annette. Zij gaf ons een boeiende presentatie met prachtige beelden en heel veel informatie over hommels: algemene kenmerken, hun levenscyclus, hun samenleven met planten, en nog heel veel meer!

Je kunt hommels (en andere insecten) helpen door je tuin dusdanig in te richten dat er gedurende alle seizoenen bloeiende planten zijn, zodat er altijd genoeg voedsel aanwezig is.

Aanraders van Annette: drie films over hommels met Anthonie Stip op de [website](#) van de Vlinderstichting:

- Het hommelleven
- Hommels herkennen
- Hommels tellen

Einde knotseizoen

Zaterdag 21 februari was de laatste knotdag van deze winter, waarop we de laatste 17 knotwilgen in de Redichemse Waard gesnoeid hebben. Een paar uurtjes droog weer zorgde voor goede werkomstandigheden.

Dit betekent dat we in drie jaar alle knotwilgen op deze plek hebben gesnoeid.

We kunnen komende winter weer vooraan beginnen!

In totaal zijn er 59 bomen geknot in vier werkdagen in de Armenboomgaard en Redichemse Waard. Dit is uitgevoerd door vrijwilligers van de NVWC, collectief Redichemse Waard en het Geldersch Landschap en Kasteelen.

Nieuws van de paddenwerkgroep

Nu de temperaturen gestegen zijn tot boven de 6 graden, is de paddentrek (of amfibieëntrek) op gang gekomen, vooral bij hoge luchtvochtigheid. Vanaf half februari begonnen vooral salamanders (kamsalamanders en kleine watersalamanders) van de winterverblijfplaatsen naar de paringswateren te trekken. In de laatste week van de maand kwamen ook padden en kikkers tevoorschijn met hetzelfde doel.

Vrijwilligers van onze paddenwerkgroep helpen in de avond vanaf schemering de diertjes met het oversteken van de wegen, zodat ze niet platgereden worden. Tijdens het overzetten houden we de soorten en aantallen bij, zowel levende als dode exemplaren, die vervolgens aan het einde van de avond ingevoerd worden in de nationale database. Zo krijgen we een goed overzicht van de populaties in ons werkgebied en in heel Nederland.

De paddenwerkgroep is gegroeid qua aantal deelnemers, maar we kunnen nog steeds versterking gebruiken. Hoe meer mensen meedoen, hoe meer locaties we kunnen bestrijken en hoe meer amfibieën we kunnen redden! **Wil je meehelpen?** Stuur dan een mailtje naar paddencoer@nvwc.nl. Op je eerste avond(en) krijg je uitleg en begeleiding.

In [dit artikel](#) van RAVON op Nature Today kun je meer lezen over de paddentrek.

Eerste voorjaarstekenen

In de laatste week van februari hing het voorjaar in de lucht en werden in de verschillende werkgroepen-apps waarnemingen gemeld die erop wijzen dat het voorjaar begonnen is. Onder andere citroenvlinders, hommelskoninginnen, mannetjes bijen, grutto's, baltsende kieviten, luidruchtige stelletjes scholeksters zijn gezien en gehoord, net als de diverse zangvogels die hun lied al ten gehore brachten.

Nieuws van het bestuur

HULP GEVRAAGD!!

© Rik van der Linden

© NVWC

Wie komt ons bestuur versterken?

We hebben al jarenlang een bestuur met zeven enthousiaste vogelwachters. Maar door het overlijden van Gijsje van Ingen en Theo de Jong, en doordat Emmie Nuijen heeft aangegeven te stoppen, waren er drie plekken vrij. Diet van Wendel heeft gelukkig al aangegeven in het bestuur te willen komen, maar er zijn dus nog twee vacatures. Heb je zin om eens in de maand bij elkaar te komen om het wel en wee van de Natuur- en Vogelwacht te bespreken? Wil je de andere bestuursleden voeden met nieuwe inzichten en mooie plannen? Grijp dan deze kans en meld je aan via bestuur@NVWC.nl. Mocht je eerst meer informatie willen of een keertje willen komen proefdraaien dan kan dat natuurlijk ook.

Algemene ledenvergadering

Op 1 april is weer het jaarlijkse hoogtepunt van de Natuur- en Vogelwacht Culemborg, de algemene ledenvergadering. Voor de pauze zullen we de huishoudelijk zaken afwerken: het financieel jaarverslag en de bestuurssamenstelling. We proberen dit vlot af te handelen, maar wel natuurlijk met zoveel mogelijk input vanuit onze leden.

Na de pauze zal de film 'Monding van morgen' worden vertoond. Deze film van Rik van der Linden gaat in op de delta en is een vervolg op 'Vergeten leven van Nederland', die we vorig jaar na de jaarvergadering draaiden. De filmer schrijft zelf het volgende over de film: "We zijn onderweg naar een nieuw geologisch tijdperk. Van bewoners van de delta vraagt dat om mee te bewegen met de dynamiek die dit gebied eigen is. Maar waar bewegen we naartoe? In 'Monding van morgen' probeer ik me te bevrijden uit de ketens van de korte termijn en ga op expeditie om me te laten inspireren door een lonkend perspectief van een delta waarin de mens haar plek in de tijd gevonden heeft. Het weer leren zien als een uniek gebied met grote ecologische waarde, waar het kan barsten van het leven".

De film is eerder vertoond in de NVWC-serie in De Fransche School en de reacties waren erg positief, letterlijk en figuurlijk. "Het is een film die hoop geeft" was een regelmatig terugkerende reactie.

Wanneer: Woensdag 1 april 2026

Hoe laat: start 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur

Waar: De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg

Eerstvolgende bestuursvergadering: donderdag 26 maart

Activiteiten en berichten van anderen

Activiteiten

© Jelger Herder

© Website PvdD

© Kars Vellinga

© Tom Zeegers

Tuintelling.nl en RAVON: 27 februari t/m 29 maart Landelijke kikkerdriltelling

Heb je een vijver in je tuin? Tel dan mee. Klik [hier](#) voor meer info.

Partij voor de Dieren Culemborg: 3 maart Film The Hidden Life of Trees

In Theater De Fransche School. De film laat zien dat bomen veel meer zijn dan we denken. Na afloop een korte Q&A met Yeattem Wong, lijsttrekker van de Partij voor de Dieren Culemborg. Bezoekers kunnen vragen stellen en in gesprek gaan over de film. Klik [hier](#) voor meer info en aanmelden. Toegang is gratis.

IVN West-Betuwe:

- 4 maart: Presentatie over de lepelaar in Nederland
- 21 maart: Wandelexcursie Voorjaar in 't Broek
- 7 april t/m 6 juni: Voorjaarscursus Natuur en Landschap Rivierenland. Maximaal 25 plaatsen!

Klik [hier](#) voor meer info en aanmelden voor bovenstaande activiteiten.

De Vlinderstichting: 7 maart Landelijke dag, met als thema: Start de groei!

Let op: er is slechts plek voor 695 enthousiastelingen. Lukt het je niet om er fysiek bij te zijn? Ook dit jaar is het mogelijk de Landelijke Dag te volgen via een livestream. Na aanmelden ontvang je een week van te voren een link. Klik [hier](#) voor meer info en de beide aanmeldformulieren.

RAVON en KNNV Leusden: 7 maart Kamsalamanderdag

De organisatoren nodigen alle kamsalamander-monitors uit voor een inspirerende middag over deze soort. Klik [hier](#) voor meer info.

FLORON: Winterprogramma 'Skip je winterdip'

Om de lange winteravonden door te komen organiseert FLORON elk jaar in de wintermaanden een serie digitale lezingen of quizen. Elke lezing of quiz begint om 19:30 uur en duurt ongeveer een uur. Voor maart, de laatste maand in deze serie, staat op het programma:

- 11 maart: Lezing De verborgen geschiedenis van plantennamen
- 25 maart: De grote 'staketsel' en rozetten quiz

Klik [hier](#) voor meer info, aanmelden en terugkijken van de programma's van de afgelopen twee jaar.

Natuur- en vogelwacht Vijfheerenlanden:

- 12 maart: Lezing Natuur in en om huis, door NVWC'ers vader Peter en zoon Tijn Smeeman
- 15 maart: Vogelexcursie Strijensas

Klik [hier](#) voor meer info over beide activiteiten.

FLORON: 18 maart t/m 1 juli Basiscursus Flora in 14 lessen

Wil je wilde planten in Nederland bij naam kennen en leren determineren? Dan ben je bij FLORON aan het juiste adres. Wekelijks op woensdagen van 18 maart tot en met 1 juli vind je nieuwe lesvideo's en een huiswerkopdracht in jouw digitale leeromgeving. Je kunt de les op elk gewenst moment in je eigen tempo volgen.

Inschrijven kan tot 10 maart. Klik [hier](#) voor meer info en inschrijven.

Natuurwacht Bommelerwaard in samenwerking met Sovon en

Vogelbescherming Nederland: 21 maart Gelderse Vogelaarsdag 2026

Dit jaar zijn we te gast bij de Natuurwacht Bommelerwaard. Het is de dag om met lokale en andere Gelderse vogelaars in contact te komen en ervaringen uit te wisselen. In de ochtend zijn er excursies en in de middag een programma met interessante presentaties. Onderwerpen die centraal zullen staan zijn de Vogelatlas van de Bommelerwaard en het Jaar van de Steenuil. Aanmelden voor de dag is verplicht en kan met het formulier onderaan [deze pagina](#).

Genootschap AWK Voet van Oudheusden: 24 maart Lezing Eendenkooien

Door Jan Taat en Karlijn Stelder in De Fransche School. Eendenkooien zijn al meer dan 700 jaar een belangrijk landschapselement in het Nederlands rivierengebied. In deze lezing een overzicht van de ontwikkeling van deze 700 jaar en hoe het toeging/toegaat in een eendenkooi. In het tweede gedeelte van de lezing ligt de focus op deze eendenkooien als landschapselementen in de komgronden van Culemborg. Na de lezing is er op een nader te bepalen zaterdag de mogelijkheid om een bezoek te brengen aan de Bisschopskooi om in de praktijk te zien hoe dit ambacht in al die eeuwen nauwelijks veranderd is.

Klik [hier](#) voor meer info en aanmelden voor de lezing en/of de excursie. LET OP: i.v.m. de grote belangstelling voor de lezingen van Voet, is er geen vrije inloop meer, maar is aanmelden verplicht. Voor leden gratis entree, voor niet-leden €5,-

Nieuwsberichten

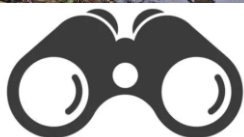

Nature today:

- **De lente staat op springen met bloeiende krokus en vuurwantsen kruipen bij het vuur:**
Vroege bloeiers zijn niet te missen en vuurwantsen klonteren samen op zonnige plekken.
- **Microvlinderrevolutie: eerherstel voor motten:**
Op 7 maart verschijnt voor het eerst het complete 'Handboek Motten. Alle microvlinders van Nederland en België'. Nooit eerder verscheen in West-Europa een naslagwerk waarin microvlinders zo volledig zijn behandeld. Klik [hier](#) voor het hele artikel op Nature Today en [hier](#) voor meer informatie over deze tweedelige uitgave, een inblikexemplaar en bestellen tegen introductieprijs (geldig t/m 1 april 2026).

Tuintelling.nl en Zoogdiervereniging: Resultaten Mollentelling 2026

Via de Tuintelling kon men de mollen (sporen) in de tuin doorgeven. Van de 837 deelnemers die hieraan meededen kwamen de meeste uit Gelderland, gevolgd door Zuid-Holland en Noord-Brabant. Er werden in totaal 28.442 molshopen doorgegeven (dat is ruim 8.000 meer dan in 2025). Klik [hier](#) voor alle resultaten.

Vogelbescherming: Resultaten tuinvogeltelling 2026

Meer dan 135.000 mensen hebben bijna 1,9 miljoen tuinvogels geteld. Dit jaar is de huismus voor het eerst in 23 jaar niet op de eerste plaats geëindigd. De koolmees heeft die plaats overgenomen. Klik [hier](#) voor alle resultaten

Struingsids:

Struinpodcast 13: Met kinderen de riviernatuur in: "Aarden in de Uiterwaarden"

Kasper Heineke uit Ophemert is zanger, gitarist en natuurliefhebber in hart en nieren. Struingsids en Emmie Nuijen en Jan van den Berg trokken hun wandelschoenen aan en gingen met Kasper en zijn groep op avontuur. Ze ontdekten wat er gebeurt als je kinderen écht loslaat in de natuur — en kregen zelfs een exclusief kijkje in de geheime hut. Klik [hier](#) om naar de podcast te gaan.

Scientias: Kijk je graag naar vogels? Dan geef je je brein misschien een voorsprong

Mensen die serieus aan vogels spotten doen, hebben meetbaar andere hersenen dan beginners. Dat ontdekten Canadese wetenschappers. Klik [hier](#) voor het hele artikel.

Colofon

Versijning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. augustus en wordt verzonden aan ruim 650 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
+Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.